

DEGRADACE STAVEBNÍCH MATERIÁLŮ

Alena Vimmrová, Martin Keppert a externisté

Program DSM – ZS 2024/2025

	Datum	Obsah	Přednáší
1	24.9.	Úvod, CO ₂ a stavební materiály	Prof. Keppert
2	1.10.	Degradace a sanace betonu	Ing. Vávra (<i>Betosan</i>)
3	8.10.	Úvod do elektrochemie	Prof. Keppert
4	15.10.	Koroze kovových materiálů I.	Prof. Keppert
5	22.10.	Koroze kovových materiálů II.	Prof. Keppert
6	29.10.	Biodegradace	Doc. Vimmrová
7	5.11.	Degradace a sanace dřeva	Ing. Frankl (<i>ÚTAM</i>)
8	12.11.	Nátěrové hmoty	Prof. Keppert
9	19.11.	Vady a opravy nátěrů	Ing. Milíč (<i>SYNPO</i>)
10	26.11.	Degradace polymerů	Doc. Vimmrová
11	3.12.	Studentské prezentace	
12	10.12.	Studentské prezentace	
13	17.12.	Zkouška	

Studentské prezentace

- okruh beton
  - chování betonu za **velmi vysokých teplot** – tunelové požáry, aplikace polymerních vláken
  - degradace **rozptýlené výztuže**
  - **Alkáliová reakce kameniva** – hodnocení materiálů, prevence
- poškození materiálů a kcí. **cyklickými změnami teploty a vlhkosti**
- **keramické stavební prvky**
- konstrukce z **nepálené hlíny**
- materiály na bázi **sádry**
- mechanické poškození materiálů a konstrukcí **proudícími tekutinami** – eroze, abraze (kapaliny, vzduch)
- ....

Beton v kostce

Se zřetelem k jeho trvanlivosti

beton = cement + voda + kamenivo 0/8 mm a více (+...)

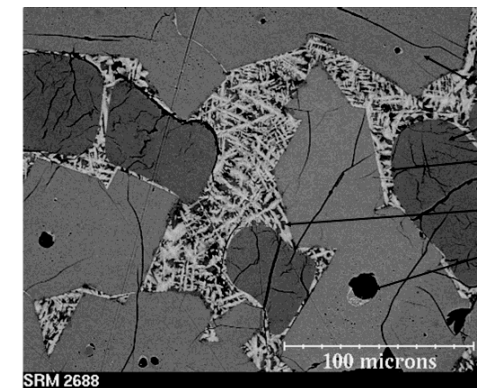
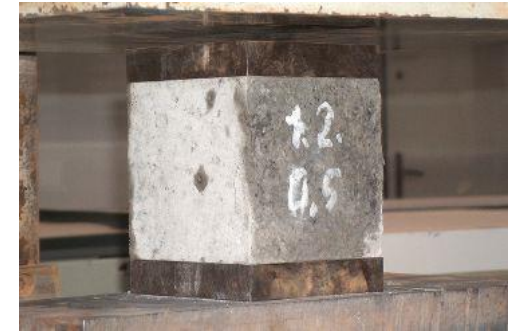
cement: obsahuje slídkové minerály – látky schopné reagovat s vodou za vzniku **hydratačních produktů** – způsobují ztuhnutí kaše

cementářská notace:

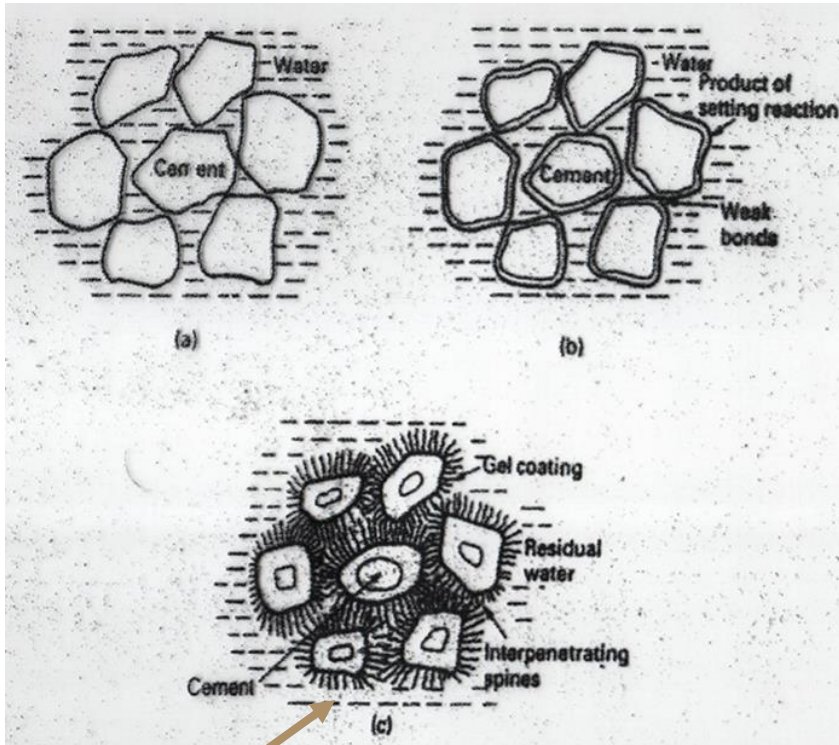
C	CaO
S	SiO ₂
A	Al ₂ O ₃
F	Fe ₂ O ₃
H	H ₂ O

slídkové minerály:

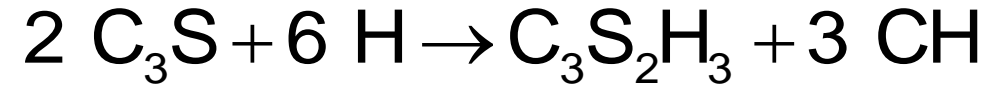
C₃S nejvíce – rychle reaguje s vodou
C₂S pomalá reakce
C₄AF, C₃A minoritní složky – ale významné

hydratace slínekových minerálů:

vlákna hydratačních produktů → zpevnění

C-S-H gel

**hydroxid vápenatý
(portlandit)**

C_3A , C_4AF – hydratují na AFt a Afm fáze, např ettringit

směsné cementy (CEM II – CEM V): obsahují **reaktivní příměsi**

- látky, které jsou schopné hydratovat a pojit reakcí s **CH** – vznikajícím při hydrataci slínekových minerálů
struska, popílek, přírodní pucolány – látky s reaktivním SiO_2

zralý beton obsahuje:

kamenivo (v ČR obvykle vyvřelé horniny – stabilní složky)

C-S-H gel – pojivo, AFT/Afm fáze

hydroxid vápenatý – zajišťuje vysoké pH betonu (na počátku 12,5)

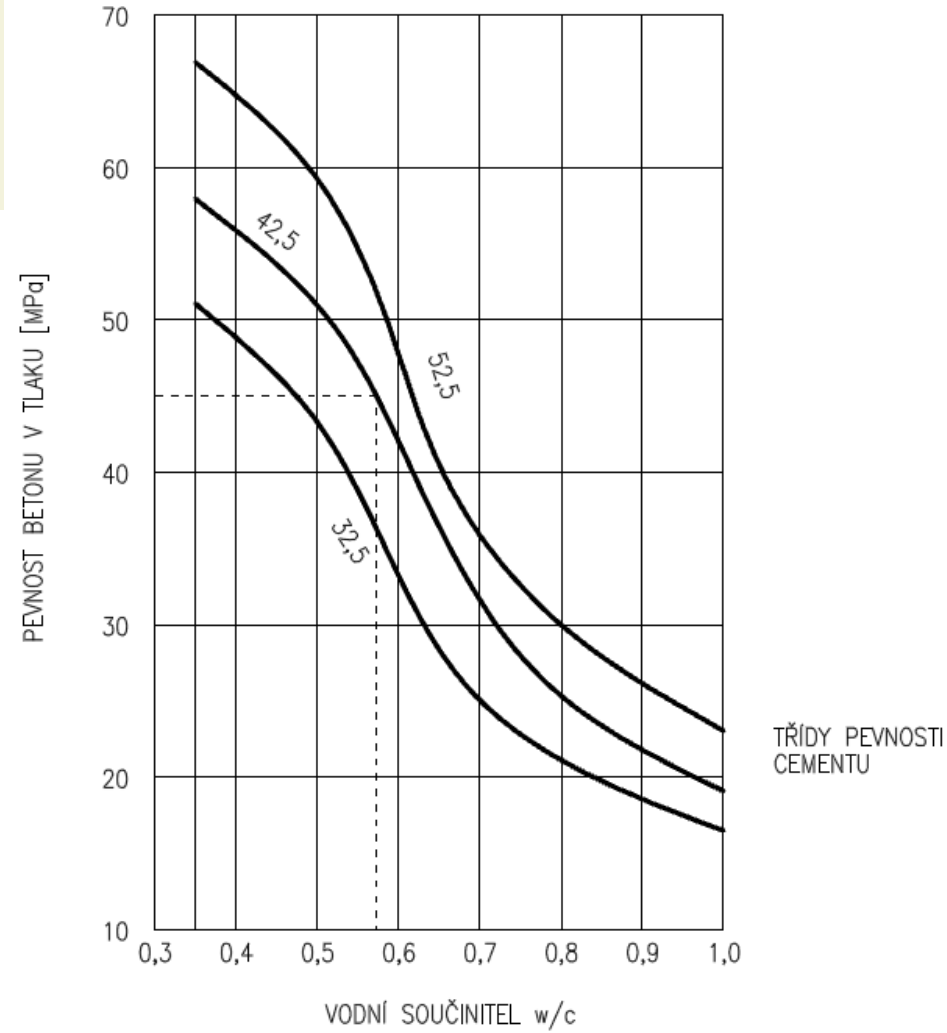
póry: gelové – mezi částicemi gelu – nevyhnutelné, neškodí
kapilární – vznikají v důsledku obsahu **záměsové vody**
více vody = více kapilár = menší pevnost, větší propustnost betonu

cesta k vyšším pevnostem:

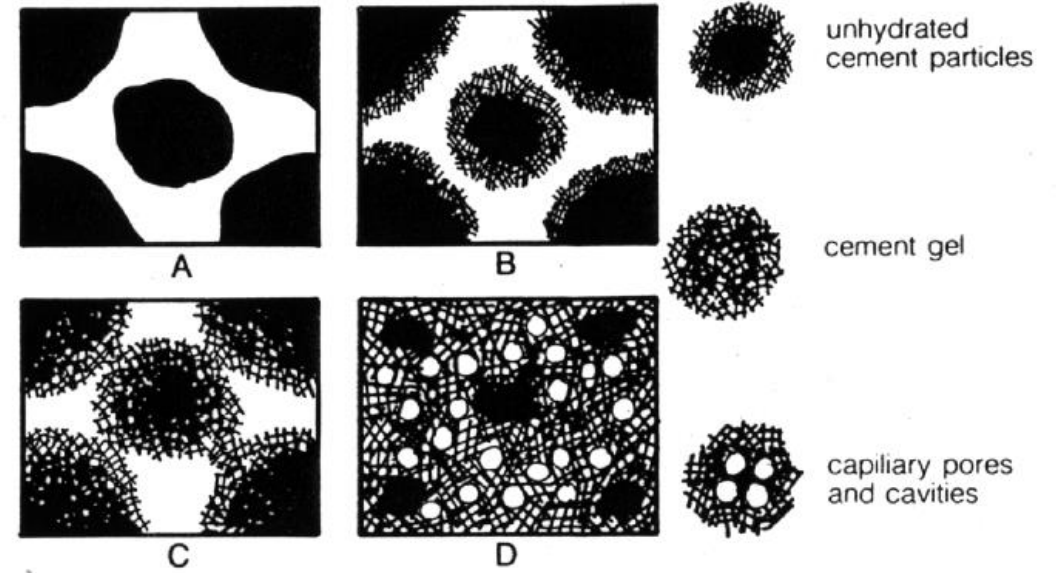
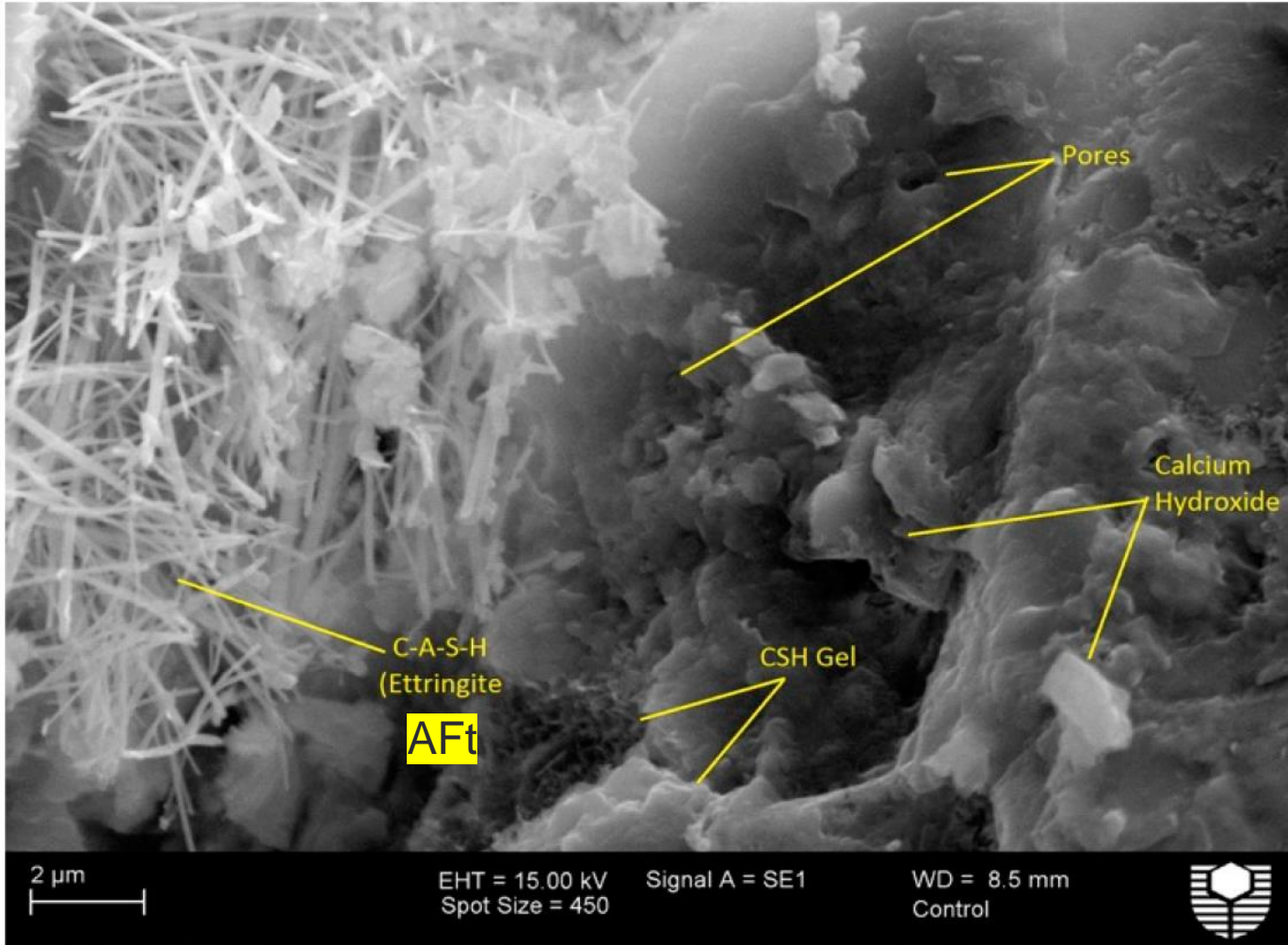
méně vody = méně kapilárních pórů

plastifikační přísady

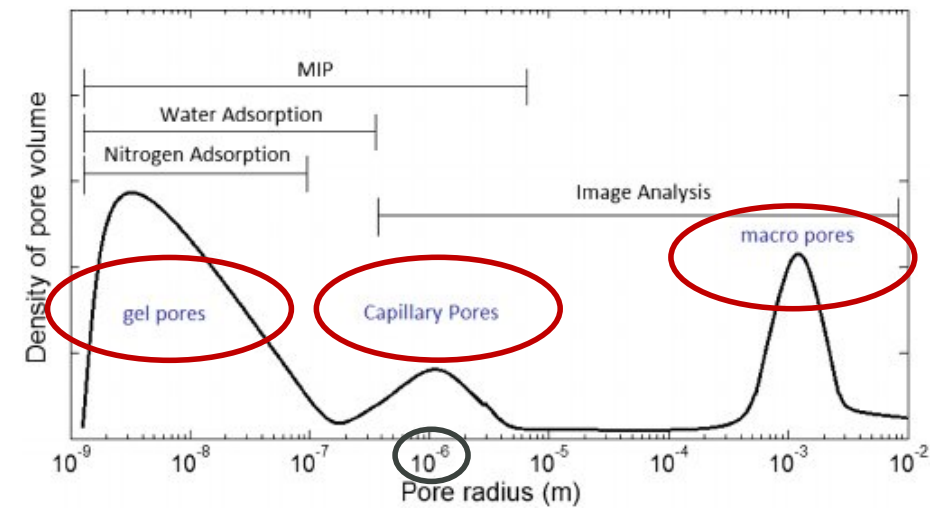
provzdušňování betonu: zavedení bublinek (100-300 mikronů) do betonu
- realizuje se v nich expanze ledu –
vyšší odolnost vůči poškození mrazem

- A) Immediately after mixing
- B) Reaction around particles – early stiffening
- C) Formation of skeletal structure – first hardening
- D) Gel infilling – later hardening

0. krok stranou

Logaritmy

$$\log_a x = y \Leftrightarrow a^y = x$$

$$a^{\log_a x} = x$$

$$\log_a a^r = r$$

$$\log_a r^s = s \cdot \log_a r$$

$$\log_a (r \cdot s) = \log_a r + \log_a s$$

$$\log_a \frac{r}{s} = \log_a r - \log_a s$$

$$\log_a x = \frac{\log_b x}{\log_b a}$$

$$\log_b a \cdot \log_a b = 1$$

$$\log_a x_1 = \log_a x_2 \Leftrightarrow x_1 = x_2$$

Dekadický log (a=10)

$$\log_{10} 100 =$$

$$\log_{10} 100 = y$$

$$100 = 10^y$$

$$10^2 = 10^y$$

$$y = 2$$

Přirozený logaritmus ln

$$\log_e x = \ln x$$

e – Eulerovo číslo ($e \doteq 2,72$)

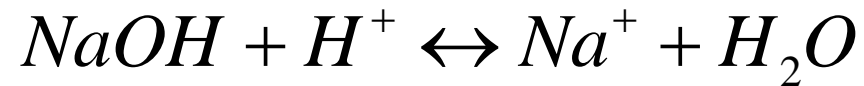
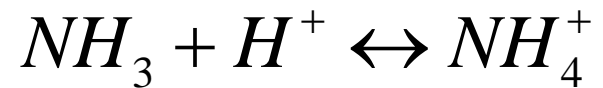
1. krok stranou

Kyseliny a zásady

- Brønsted: nositelem kyselosti je H^+ (vodíkový kation, proton)
- kyselina: ve (**vodném**) roztoku uvolňuje H^+

- zásada: ve (vodném) roztoku přijímá H^+

- voda: $H_2O + H_2O \leftrightarrow H_3O^+ + OH^-$

- výpočet pH (a pOH)

$$pH = -\log[c_{H^+}]$$
$$pOH = -\log[c_{OH^-}]$$

Ve všech roztocích platí:

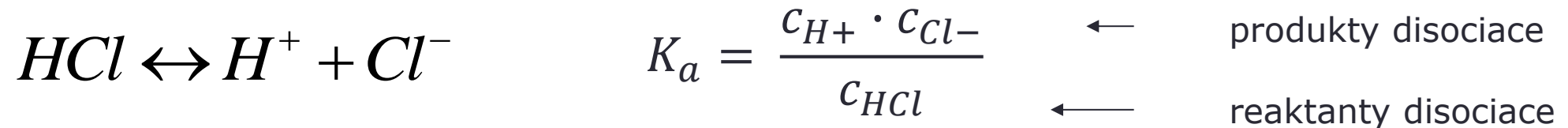
$$pH + pOH = 14$$

Concentration of Hydrogen Ions	pH	Examples
1/10,000,000	14	Liquid drain cleaner, Caustic soda
1/1,000,000	13	Bleach, Oven cleaner
1/100,000	12	Soapy water
1/10,000	11	Ammonia (11.9)
1/1,000	10	Milk of magnesium
1/100	9	Toothpaste
1/10	8	Baking soda, Sea water
0	7	"Pure" water
10	6	Milk
100	5	Acid rain, Black coffee
1,000	4	Tomato juice
10,000	3	Grapefruit & Orange juice
100,000	2	Lemon juice, Vinegar
1,000,000	1	Sulfuric acid
10,000,000	0	Battery acid

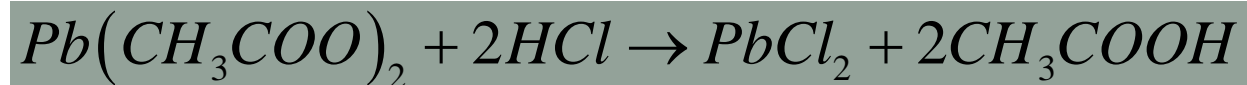
1. krok stranou

Silné a slabé kyseliny

- síla kyseliny se charakterizuje **disociační konstantou** – **rovnovážnou konstantou disociační reakce**

- **silná kyselina** – disociuje téměř úplně; hodnota K vysoká ($>0,01$)
anorganické kyseliny: H_2SO_4 , HNO_3 , HCl ...
- **slabé kyseliny** – disociují pouze částečně; hodnota $K < 0,01$ (až k 10^{-11}) – *koncentrace H^+ je mnohem nižší, než koncentrace nedisociované formy kyseliny*
anorganické: **H_2CO_3 , H_2SO_3 , H_2S**
organické: všechny – octová, mravenčí, šťavelová, jablečná...
- **sůl slabší kyseliny** je rozkládána působením silnější kyseliny („vytěsňování“)

1. krok stranou

Silné a slabé kyseliny

$$K_a = \frac{c_{H^+} \cdot c_{OH^-}}{c_{HCl}}$$

Tabelace disoaciačních konstant: pK_a

$$pK_a = -\log K_a$$

vyšší pK_a = slabší kyselina

uhličitá...octová...je dobré dávat beton do kuchyně?

...CaCO₃ se rozpouští působením octa (a jiných kyselých potravin)

pKa	Chemical Formula	Name
-10	HClO ₄	Perchloric acid
-7	HCl	Hydrochloric acid
-3.0	H ₂ SO ₄	Sulfuric acid
-1.74	H ₃ O ⁺	Hydronium
-1.37	HNO ₃	Nitric acid
+1.96	HSO ₄ ⁻	Bisulfate ion
+1.90	H ₂ SO ₃	Sulfurous acid
+2.16	H ₃ PO ₄	Phosphoric acid
+2.46	[Fe(H ₂ O) ₆] ³⁺	-
+3.18	HF	Hydrofluoric acid
+4.75	CH ₃ COOH	Acetic acid
+4.97	[Al(H ₂ O) ₆] ³⁺	-
+6.35	H ₂ CO ₃	Carbonic acid
+6.74	[Fe(H ₂ O) ₆] ²⁺	-
+6.99	H ₂ S	Dihydrogen sulfide
+7.20	HSO ₃ ⁻	Sulfurous acid
+7.21	H ₂ PO ₄ ⁻	Dihydrogen phosphate
+8.96	[Zn(H ₂ O) ₆] ²⁺	-
+9.21	HCN	Hydrogen cyanide
+9.25	NH ₄ ⁺	Ammonium
+10.33	HCO ₃ ⁻	Bicarbonate

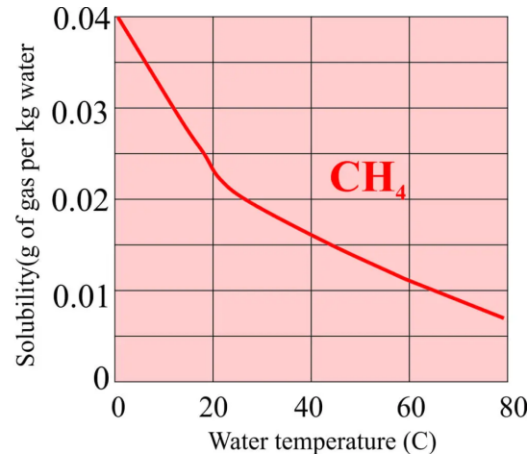
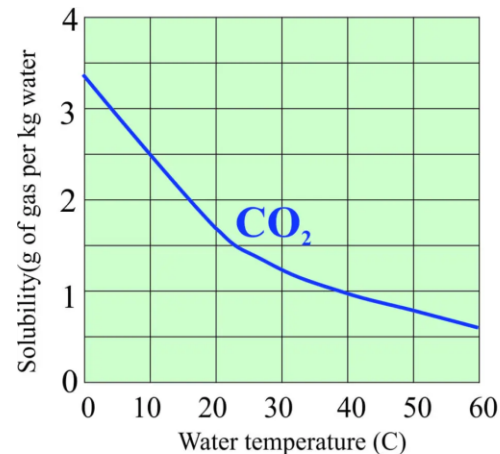
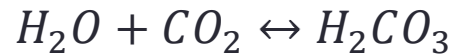
2. krok stranou

Rozpouštění plynů ve vodě

Fyzikální a chemické rozpouštění

- probíhá reakce mezi molekulou plynu a vody = mnohem vyšší rozpustnost

- vzniká „pravý roztok“ – molekuly plynu se rozptýlí mezi molekulami vody

The graph illustrates how much CO₂ can dissolve in water at different temperatures. Deep, cold ocean layers are usually less than 10°C. For comparison, the amount of methane that can dissolve at the same temperatures is about 100 times less.

Rozpustnost plynu v kapalině vždy klesá s rostoucí teplotou

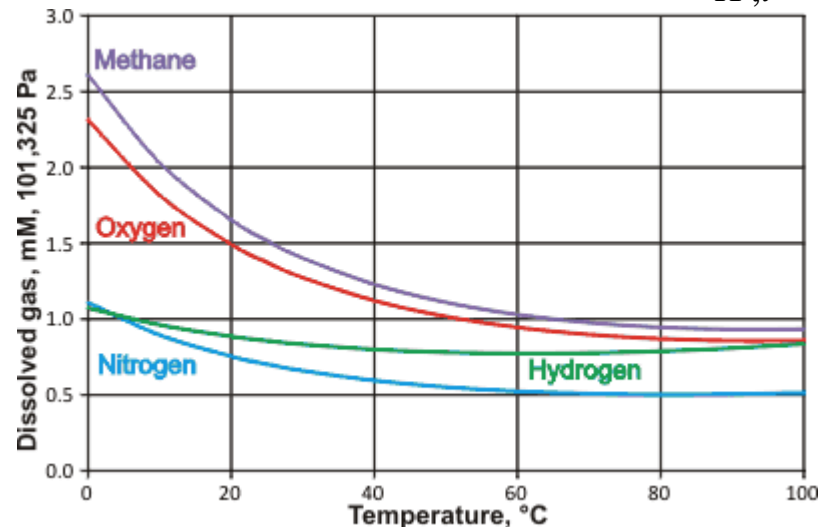
2. krok stranou

Rozpouštění plynů ve vodě

parciální (částečný) tlak p_i : celkový tlak plyné směsi je součet „příspěvků“ tlaků jednotlivých složek: $p_{\text{atm}} = p_{\text{N}_2} + p_{\text{O}_2} + p_{\text{CO}_2} + p_{\text{Ar}} + \dots$

Rozpustnost závisí na parciálním tlaku:

Henryho zákon: $c_{i,v \text{ roztoku}} = \frac{1}{K_{H,i}} \cdot p_i$

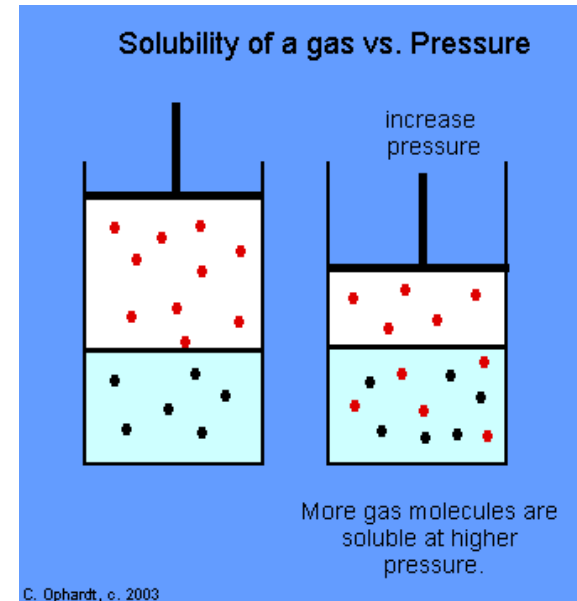

parciální tlaky složek

$$p_i = x_i \cdot p$$

celkový tlak

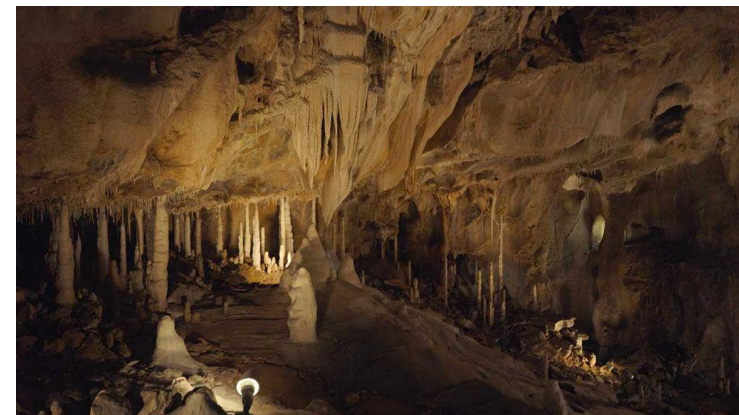
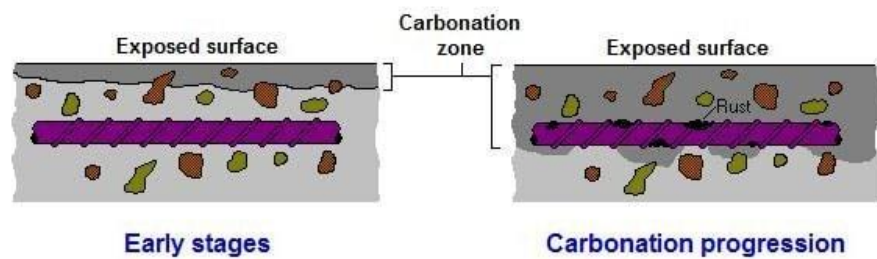
molární zlomek složky i

DEGRADAČNÍ PROCESY V MATERIÁLECH VYVOLANÉ OXIDEM UHLIČITÝM V PROSTŘEDÍ

Stupně agresivity prostředí pro beton

ČSN EN 206-1

Voda v prostředí, působící na beton

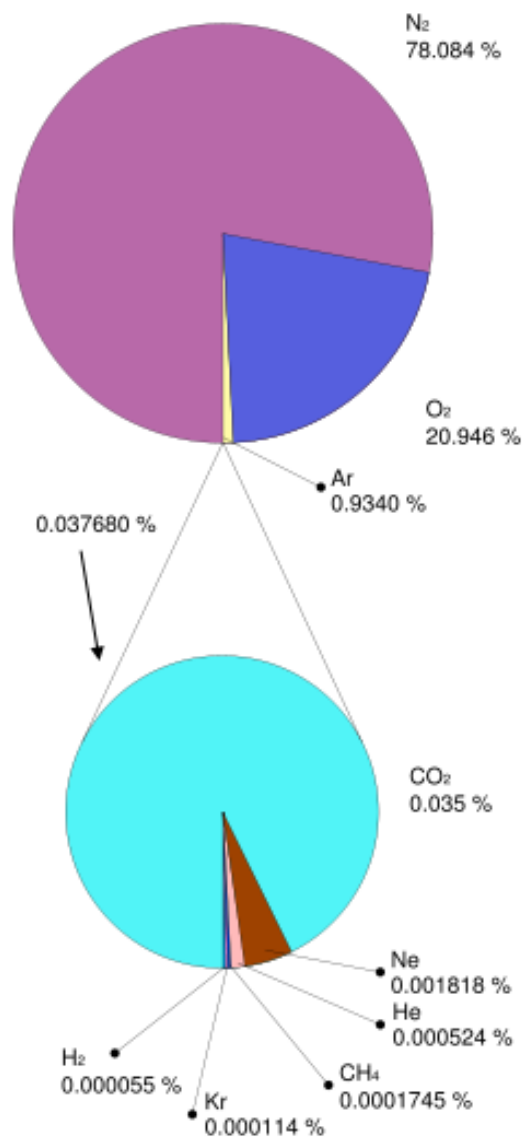
Chemická charakteristika	XA1 slabě agresivní	XA2 středně agresivní	XA3 vysoce agresivní
SO ₄ ²⁻ (mg l ⁻¹)	≥ 200 a ≤ 600	> 600 a ≤ 3000	> 3000 a ≤ 6000
pH	≤ 6,5 a ≥ 5,5	< 5,5 a ≥ 4,5	< 4,5 a ≥ 4,0
CO ₂ (mg l ⁻¹) agresivní	≥ 15 a ≤ 40	> 40 a ≤ 100	> 100 až do nasycení
NH ₄ ⁺ mg/l	≥ 15 a ≤ 30	> 30 a ≤ 60	> 60 a ≤ 100
Mg ²⁺ mg/l	≥ 300 a ≤ 1000	> 1000 a ≤ 3000	> 3000 až do nasycení
Doporučené mezní hodnoty pro složení a vlastnosti betonu			
Max. vodní součinitel	0,55	0,5	0,45
Min. pevnostní třída	C30/37	C30/37	C35/45
Min. obsah cementu	300	320	360
Jiné požadavky		síranovzdorný cement pro síranovou XA2, XA3	

Diagrammatic annotations with arrows pointing to the table:

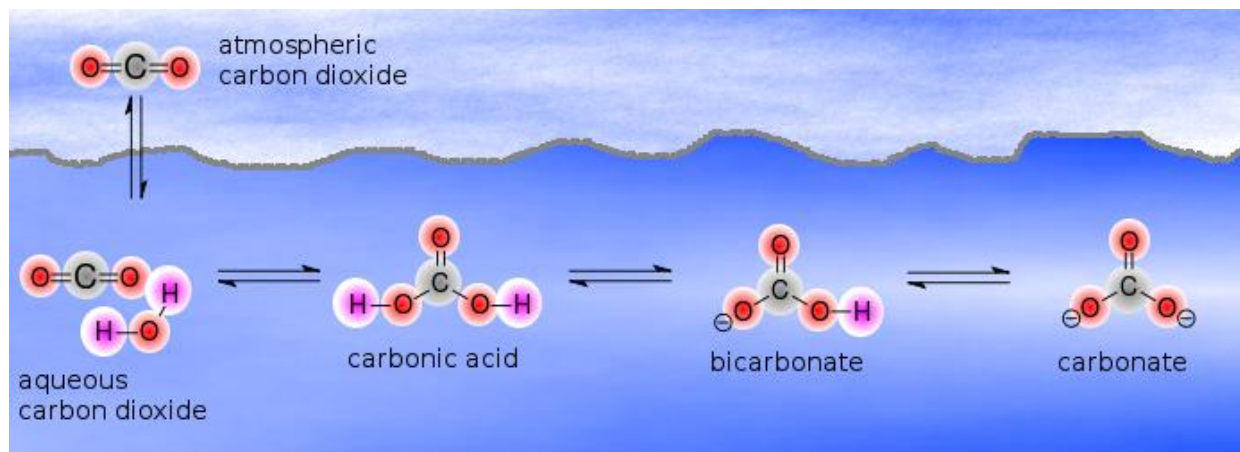
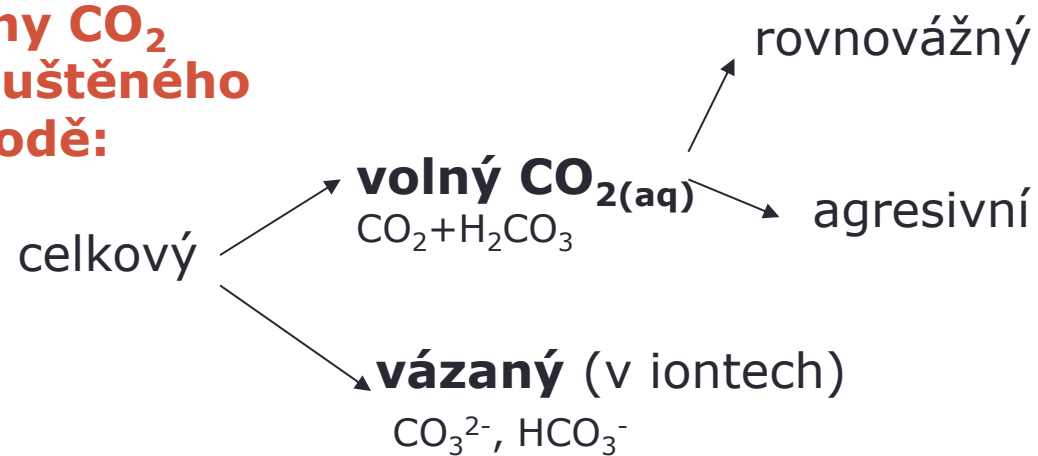
- síranové rozpínání (points to SO₄²⁻)
- rozpuštění pojiva (points to pH)
- rozpínání, uvolňování amoniaku (points to NH₄⁺)
- hořčnaté rozpínání (points to Mg²⁺)

Půda: sírany

Složení vzduchu

Formy CO₂ rozpuštěného ve vodě:

Formy výskytu CO₂ ve vodných roztocích

Hydrogenuhlíčitanová rovnováha: forma výskytu CO₂ v čisté vodě

Rozpouštění CO₂ ve vodě, vznik kyseliny uhličitě:

Kyselost kyseliny uhličitě: dvousytná kyselina

Disociace do 1. stupně: $\text{H}_2\text{CO}_3 \leftrightarrow \text{HCO}_3^- + \text{H}^+$

$$K_{a1} = \frac{[\text{H}^+][\text{HCO}_3^-]}{[\text{H}_2\text{CO}_3]} = 2,5 \cdot 10^{-4}$$

Disociace do 2. stupně: $\text{HCO}_3^- \leftrightarrow \text{H}^+ + \text{CO}_3^{2-}$

$$K_{a2} = \frac{[\text{H}^+][\text{CO}_3^{2-}]}{[\text{HCO}_3^-]} = 4,7 \cdot 10^{-11}$$

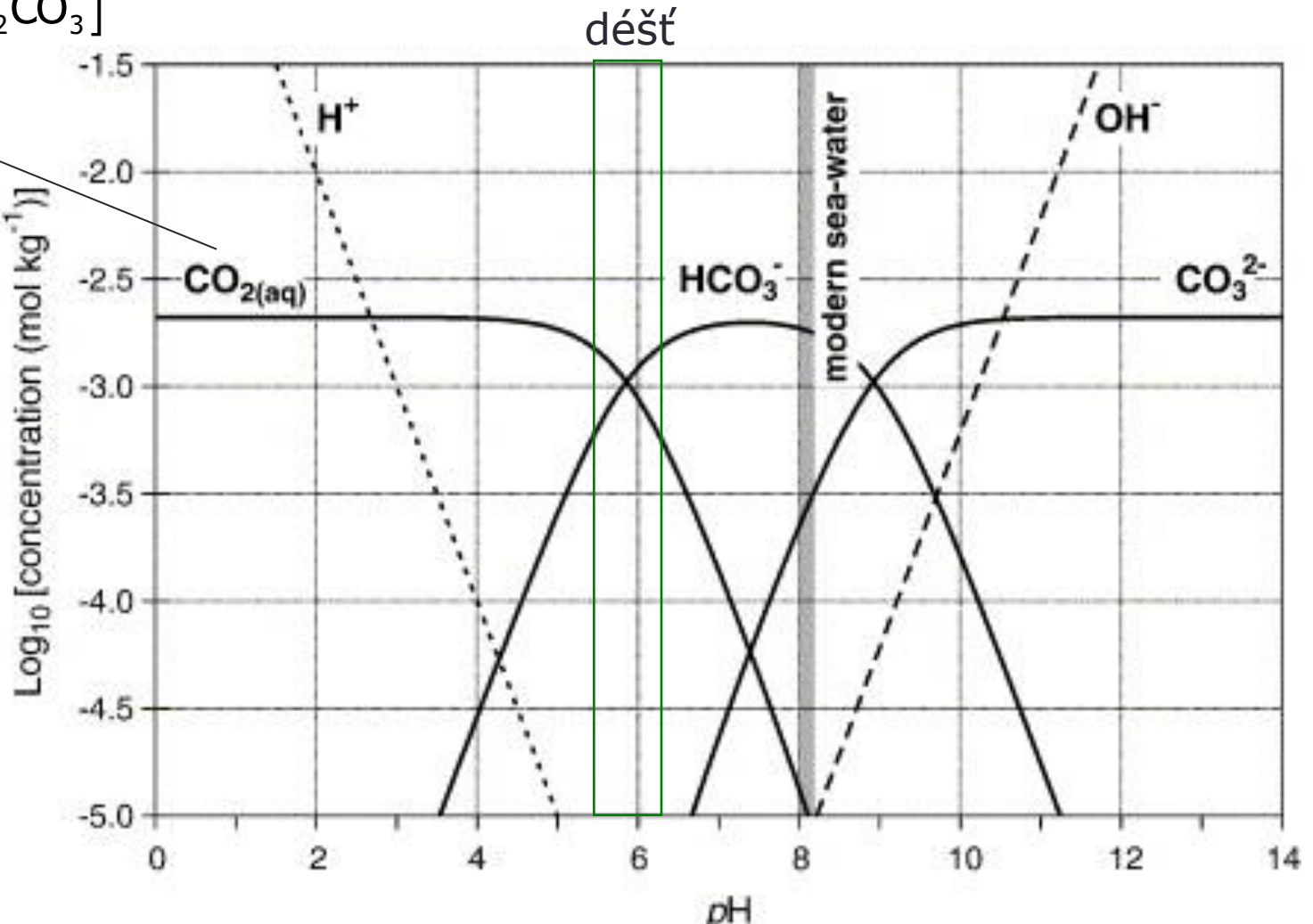
$$\text{pH} = -\log [\text{H}^+]$$

Voda nasycená atmosférickým CO₂ (p_{CO2}=0,035 kPa): pH = 5,65

Bjerrumův graf – nezahrnuje vliv Ca!

$$\text{CO}_{2,\text{aq}} = [\text{CO}_2] + [\text{H}_2\text{CO}_3]$$

...prakticky se velmi špatně rozlišuje – měří se suma: **volný CO₂**

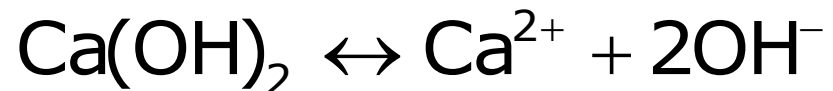
Karbonatace betonu

Složení cementového tmelu

složka	obsah	rozpustnost (g/l)
CSH fáze	50-60%	0,05 g/l
Aft+Afm fáze	10-20 %	kolem 0,5-1 g/l
Ca(OH)₂ portlandit	20-30 %	1,6 g/l

všechny složky jsou v rovnováze – při jejím porušení (vyluhováním portlanditu) se ostatní složky rozkládají až na hydratované oxidy – pokles vazebných schopností

rozpuštění portlanditu řídí pH cementového tmelu – pórový roztok je nasycený roztok Ca(OH)₂ → pH = 12,5 (dále NaOH a KOH – minimální koncentrace)

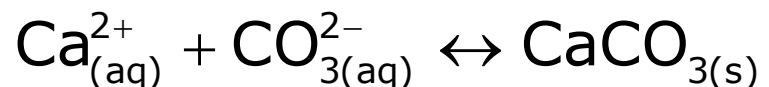
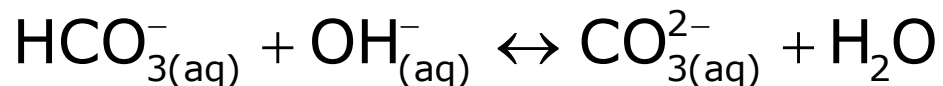
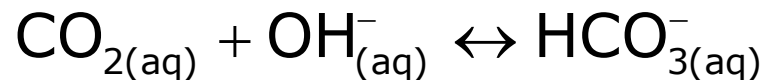

rozpuštění portlanditu podporuje nízká teplota a nízký obsah Ca²⁺ (měkká voda) – „koroze betonu prvního druhu“

Karbonatace betonu

První fáze – neutralizace Ca(OH)_2

- ☐ souhrnná reakce **1. fáze:** $\text{Ca(OH)}_2 + \text{CO}_2 \rightarrow \text{CaCO}_3 + \text{H}_2\text{O}$
- ☐ *neutralizují se i NaOH a KOH: na Na_2CO_3 a K_2CO_3*
- ☐ **mechanismus:**

**rozpustnost CaCO_3
0,014 g/l**

Probíhá pouze ve vlhkém prostředí – mechanismus „přes roztok“

Důsledky: pokles pH, pokles porozity – krystalizace CaCO_3

Úplné zreagování veškerého $\text{Ca(OH)}_2 \rightarrow$ **pokles pH na 8,3**

Karbonatace betonu

Druhá fáze – karbonatace C-S-H

2. fáze karbonatace – po lokálním vyčerpání Ca(OH)_2
 $\text{CSH} + \text{CO}_2 \rightarrow \text{CaCO}_3 + \text{SiO}_2 \dots$ *hydratované oxidy - amorfní*

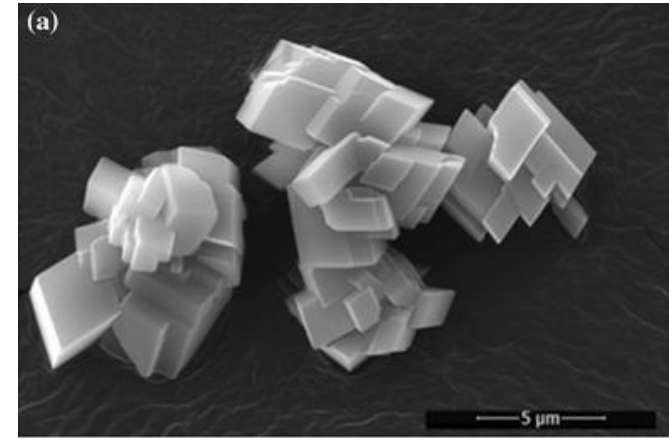
Jemnozrnné formy – kalcit, aragonit, vatterit

Karbonatace nezhydratovaných slínekových minerály:

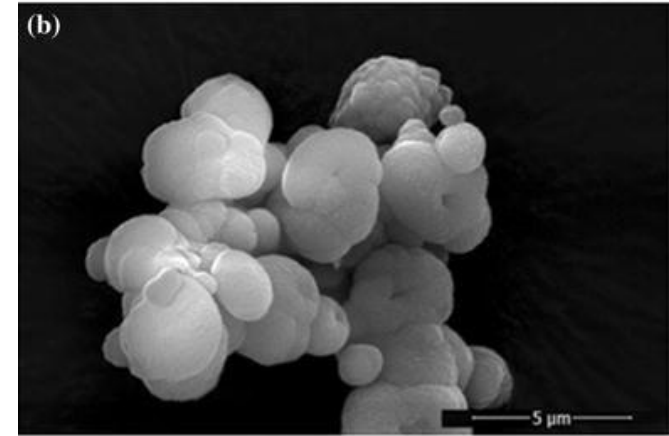

Už neklesá pH, ale klesá vazebná schopnost systému – rozpad C-S-H

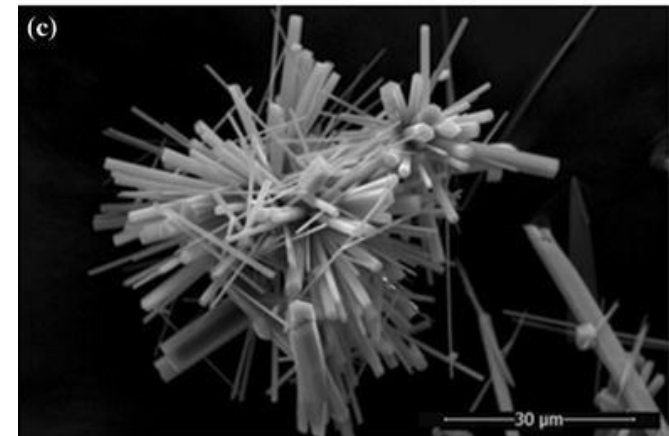
kalcit

vatterit

aragonit

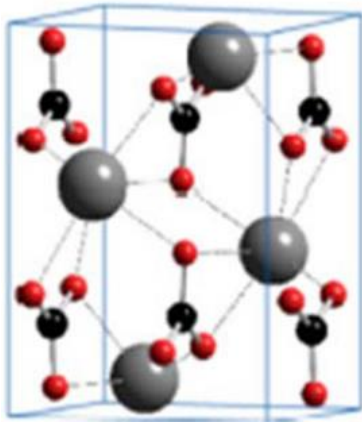
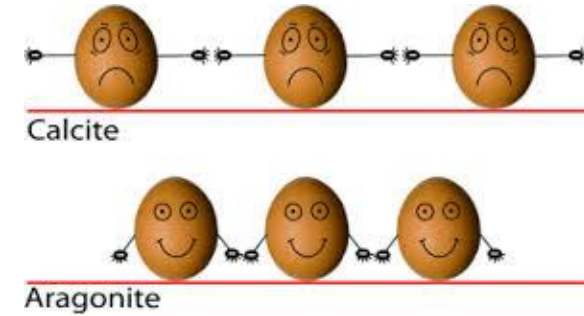

Karbonatace betonu

Třetí a čtvrtá fáze - rekrystalizace

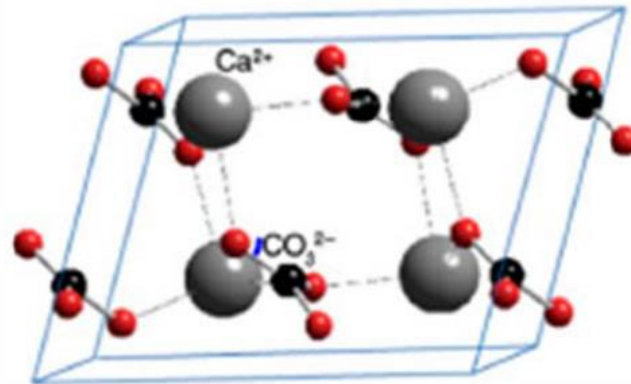
3. fáze: při cyklických změnách vlhkosti – rekrystalizace jemnozrnných forem kalcitu a aragonitu na velké krystaly + metamorfóza aragonitu a vateritu na kalcit → objemové změny, **krystalizační tlaky** (kalcit má menší hustotu)

4. fáze: kompletní rozpad tmelu na „hrubě krystalický“ kalcit a hydráty oxidů SiO_2 a Al_2O_3

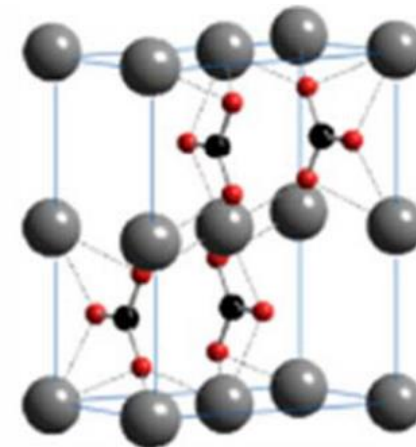
Aragonite

2,94 g/cm³

Calcite

2,71 g/cm³

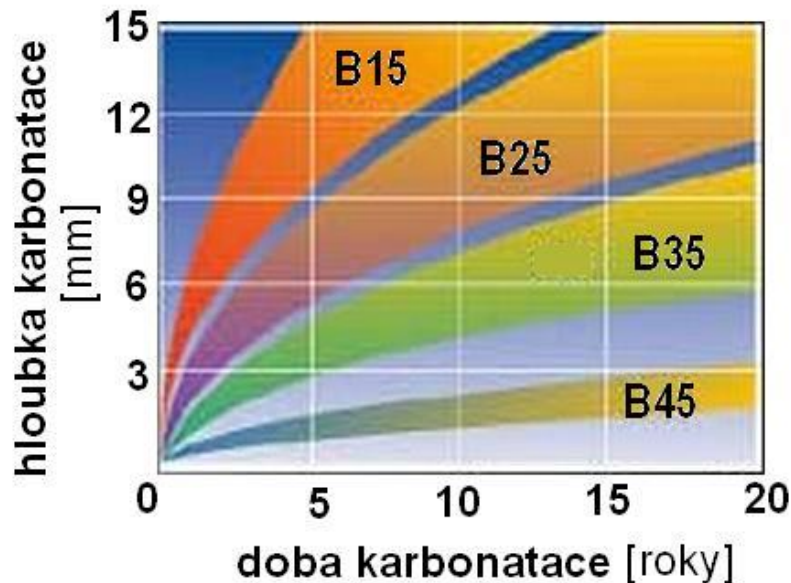
Vaterite

2,65 g/cm³

Rychlost karbonatace

- ❑ modelování pro potřeby návrhu/odhadu životnosti železobetonových kcí
- ❑ určení tloušťky betonové krycí vrstvy výztuže
- ❑ jednodušší modely – představa **řídícího kroku** – nejpomalejší krok, určující rychlost celého procesu – pro karbonataci to je **rychlost difúze CO₂ pórovým prostorem** (II. Fickův zákon)
- ❑ **hloubka zkarbonatované vrstvy:**

$$x = A\sqrt{t}$$

parametr A: dif. koeficient CO₂
obsah CO₂ v atmosféře
faktor difúzního odporu μ

vliv vlhkosti na rychlost: nejrychlejší při
RH 75-90 %

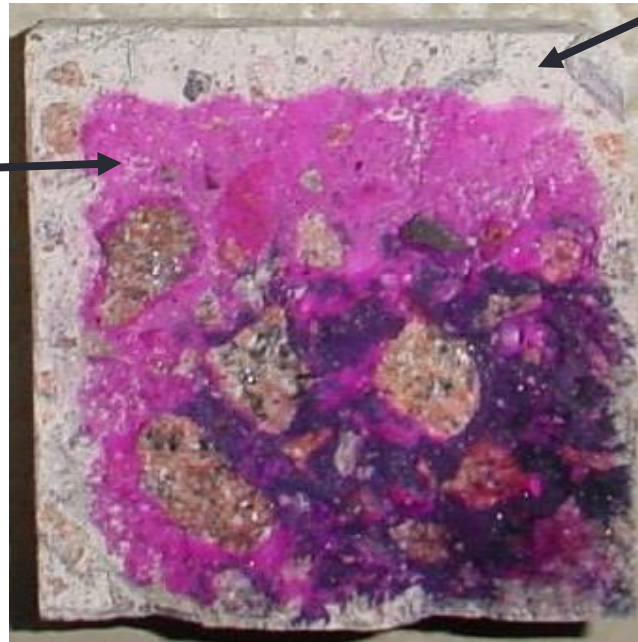
B15 = C 12/15
B45 = C 35/45

Sledování průběhu karbonatace betonu

- sledování karbonatace betonu pomocí fenolftaleinu (FFT):
barevný přechod při
pH 8-10

fialový:
pH > 10
obsahuje $\text{Ca}(\text{OH})_2$
výztuž OK

bezbarvý:
pH $\approx$ 8
karbonatovaný beton
žádný $\text{Ca}(\text{OH})_2$
problém s korozí
výztuže

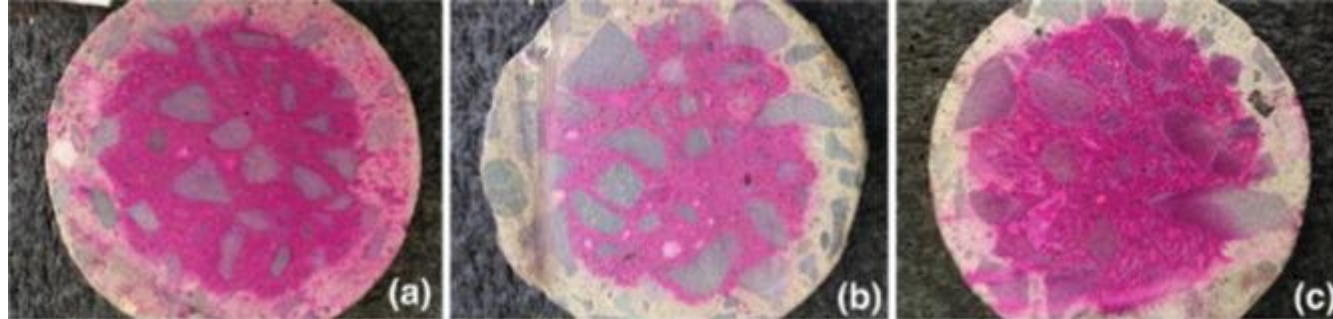
Vyšetřování průběhu karbonatace pomocí fenolftaleinu

Ordinary Portland Cement

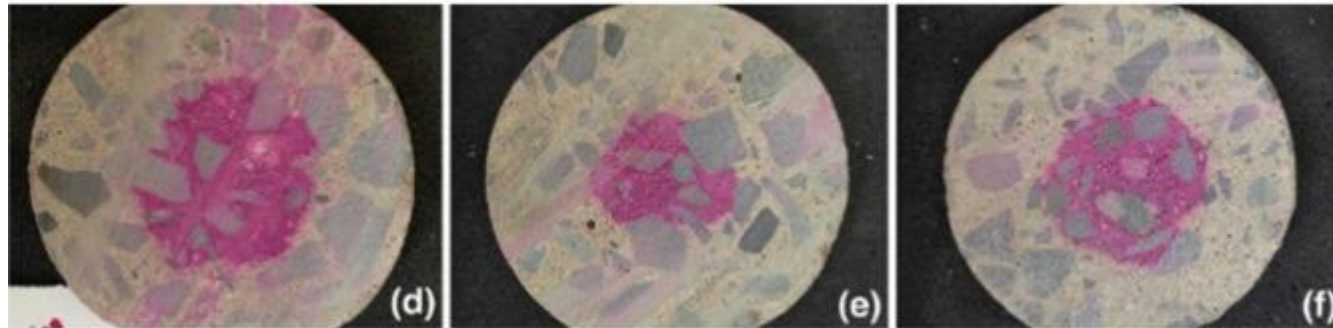
+metakoalin

+mikrosilika

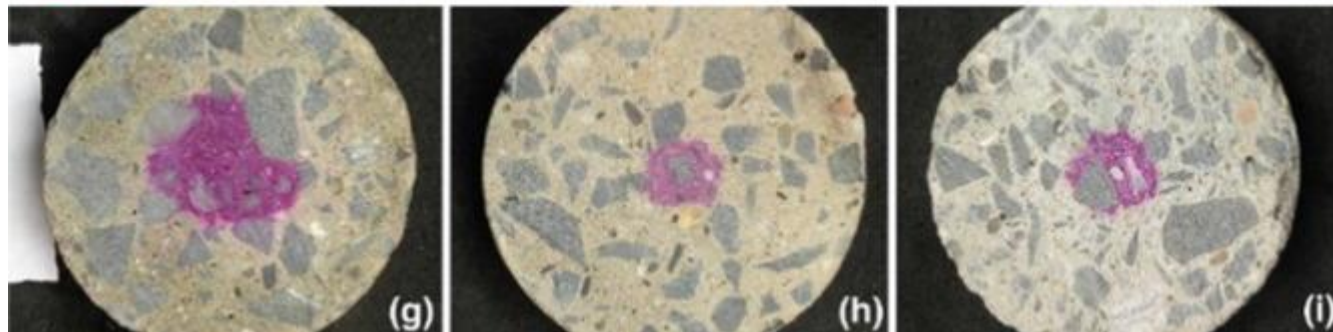
45 dní

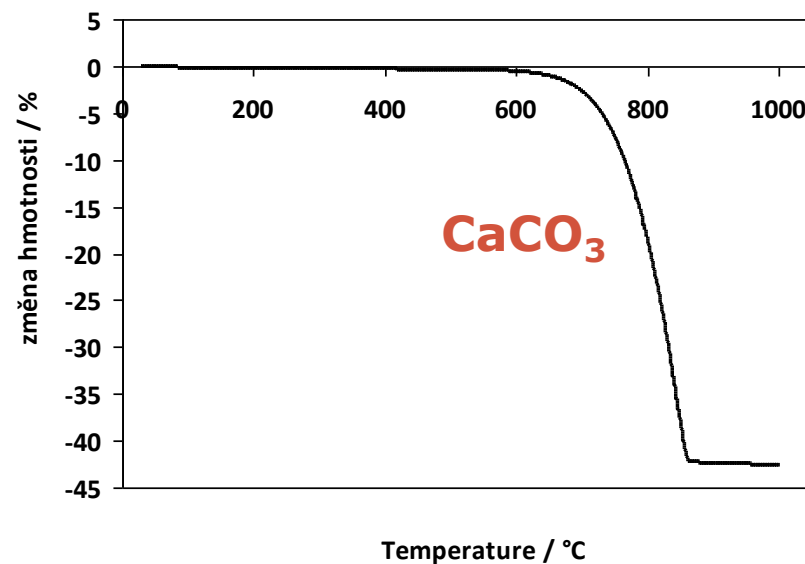
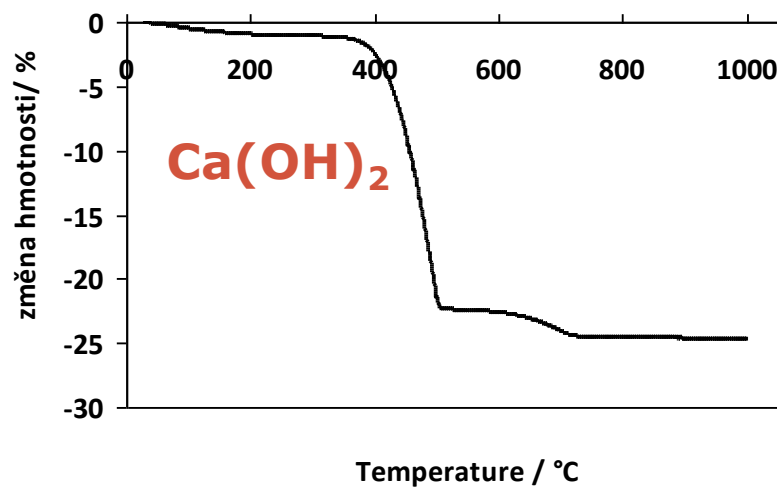
165 dní

240 dní

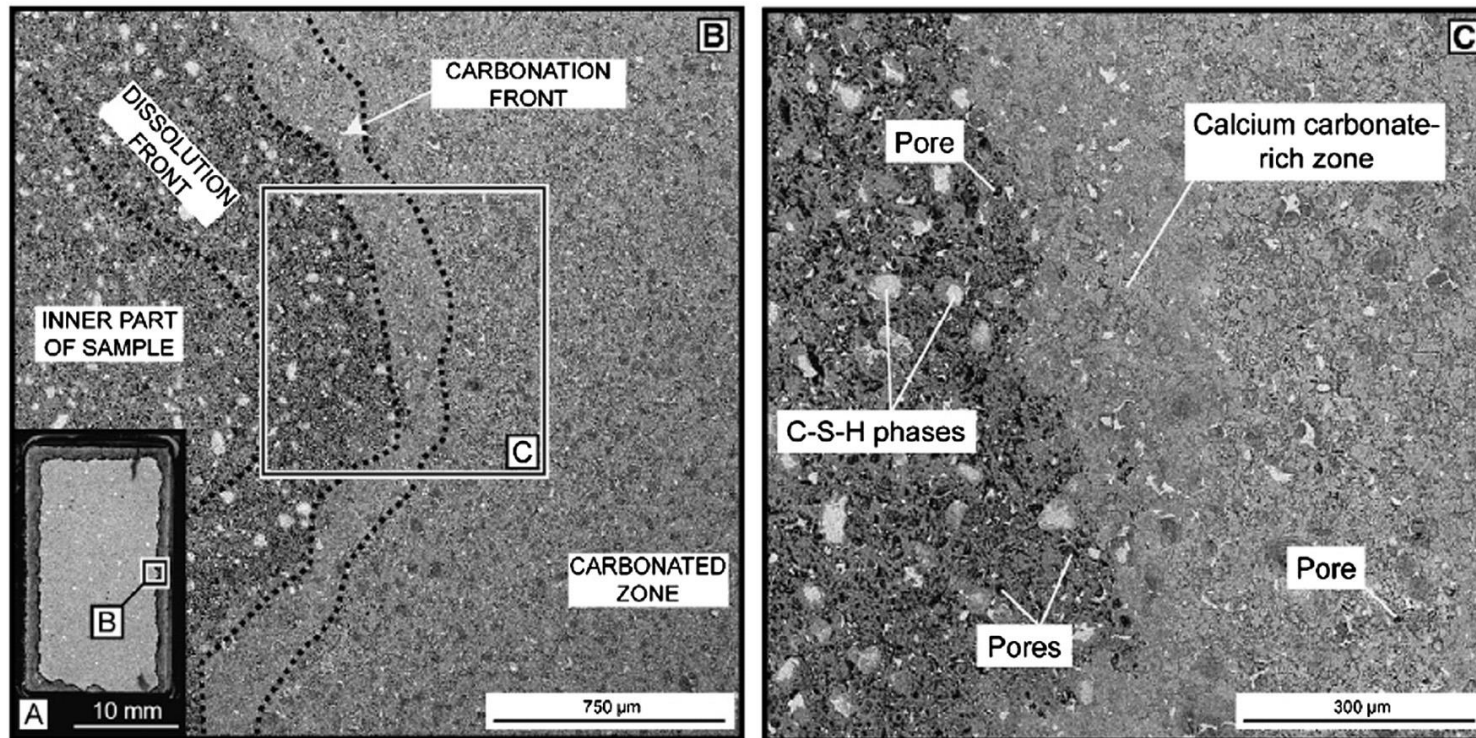
Sledování průběhu karbonatace betonu - termogravimetrie

Sledování karbonatace pomocí mikroskopických technik

Postup karbonatace v OPC pastě uložené ve vodě nasycené CO_2

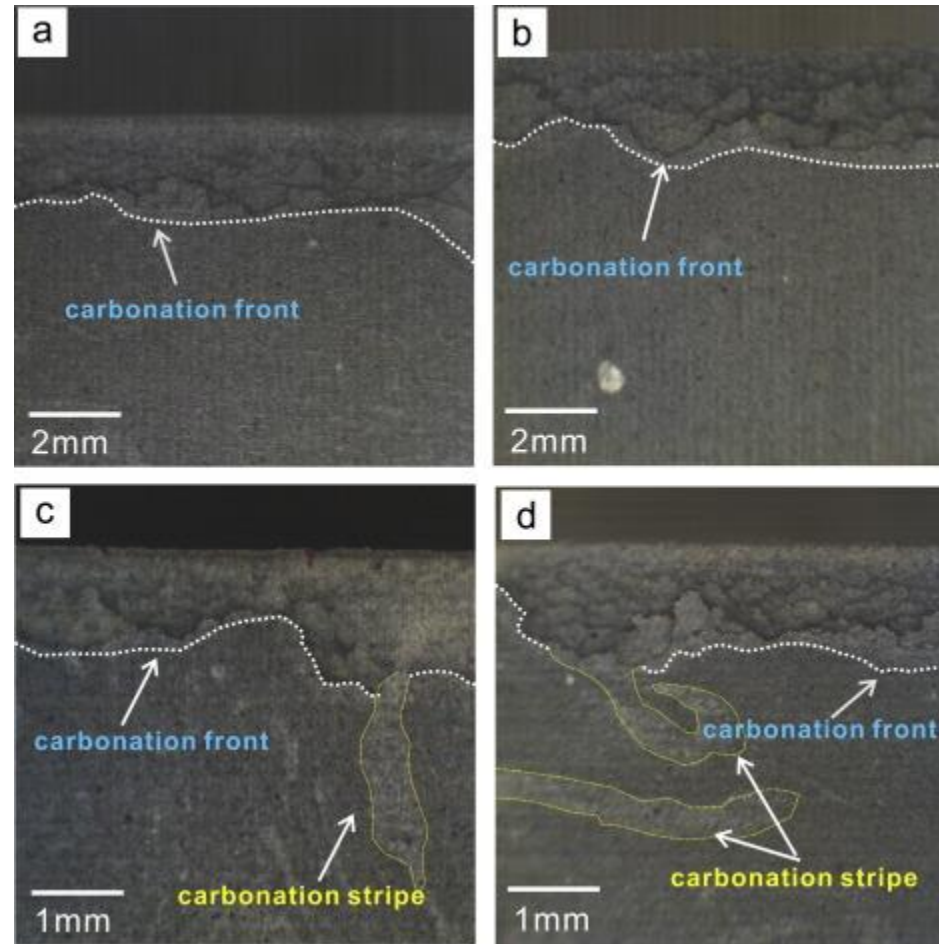

Sledování karbonatace pomocí mikroskopických technik

Vyšetřování průběhu karbonatace pomocí optické mikroskopie

a) vzorek bez mechanického zatížení

b-d) rostoucí zatížení

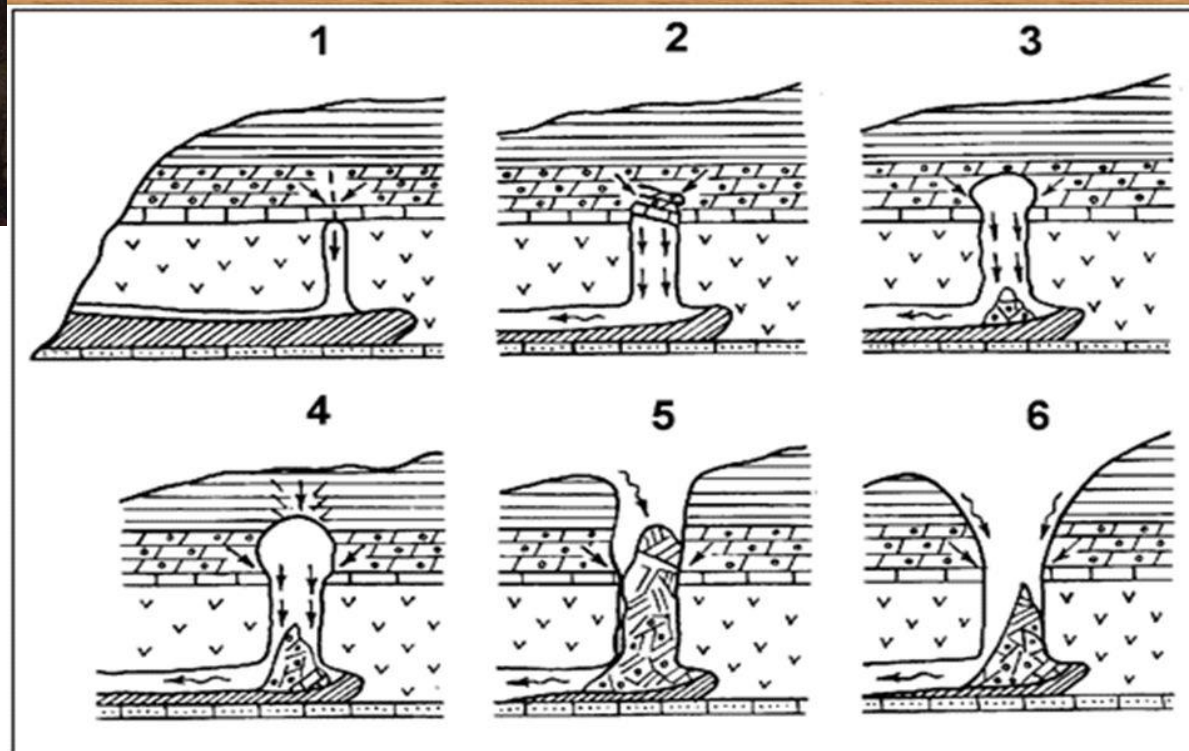

2) primární podzemní krasové jevy - jeskyně

Rozpouštění CaCO_3 působením
agresivního CO_2

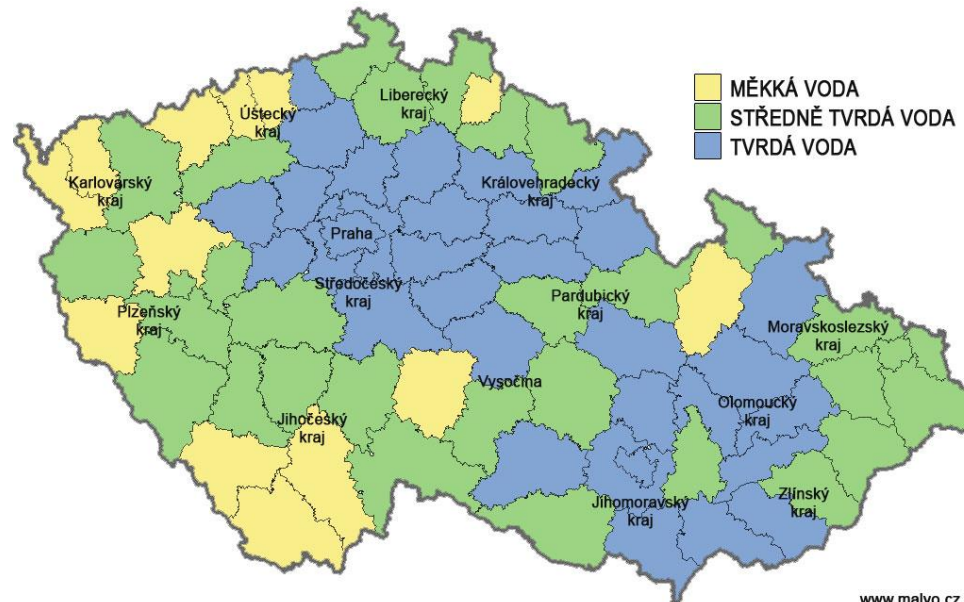

Krok stranou

„Tvrdość vody“

- zastaralý a pochybný koncept..
- (součet) **koncentrace Ca^{2+} a Mg^{2+}** (obvyklý anion HCO_3^-)
- tvrdość podle převažujícího aniontu: chloridová, síranová...
- **tvorba „vodního kamene“ – vylučování CaCO_3 (nejen na teplosměnných plochách)**

- „změkčování vody“
  - v energetice, průmyslu
  - vysrážení $\text{Ca}+\text{Mg}$ pomocí jiné látky (soda, vápno, fosforečnany)
  - iontová výměna

Rozpouštění CaCO_3 působením agresivního CO_2

- reálné prostředí – horniny na bázi CaCO_3 , zkarbonatovaný beton, vápenná malta...

K hydrogenuhličitanové rovnováze se přidává rozpouštění CaCO_3

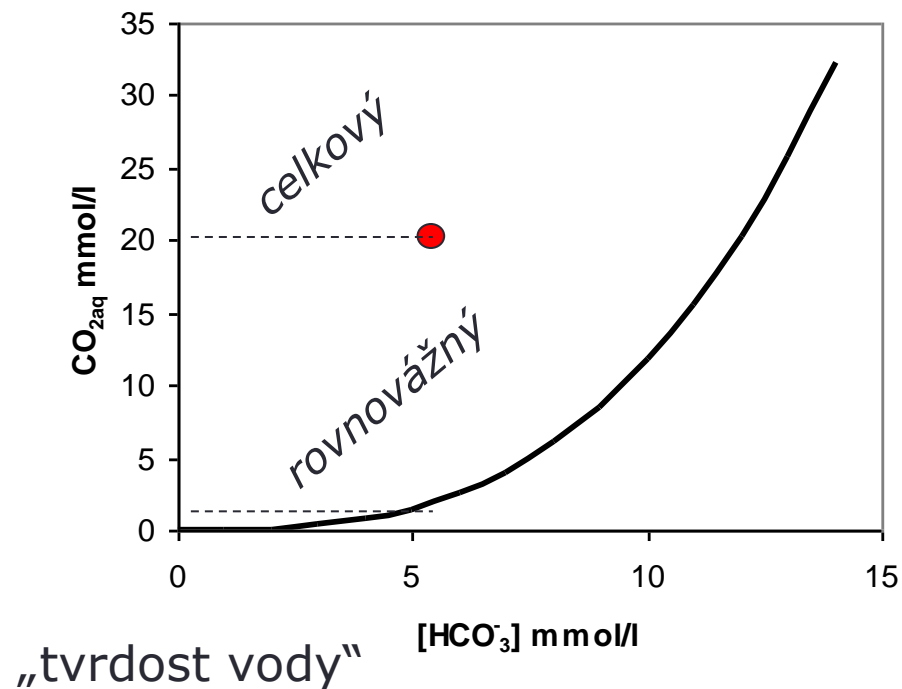
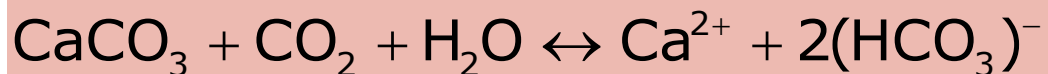
$$K_{S,\text{CaCO}_3} = [\text{Ca}^{2+}] [\text{CO}_3^{2-}] = 4,5 \cdot 10^{-9}$$

velmi malá rozpustnost v čisté vodě

Agresivní voda

více volného CO_2 než odpovídá rovnováze → systém se snaží dosáhnout rovnováhy

uplatňuje se vratná reakce:

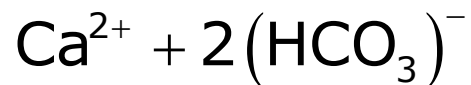

Agresivní voda

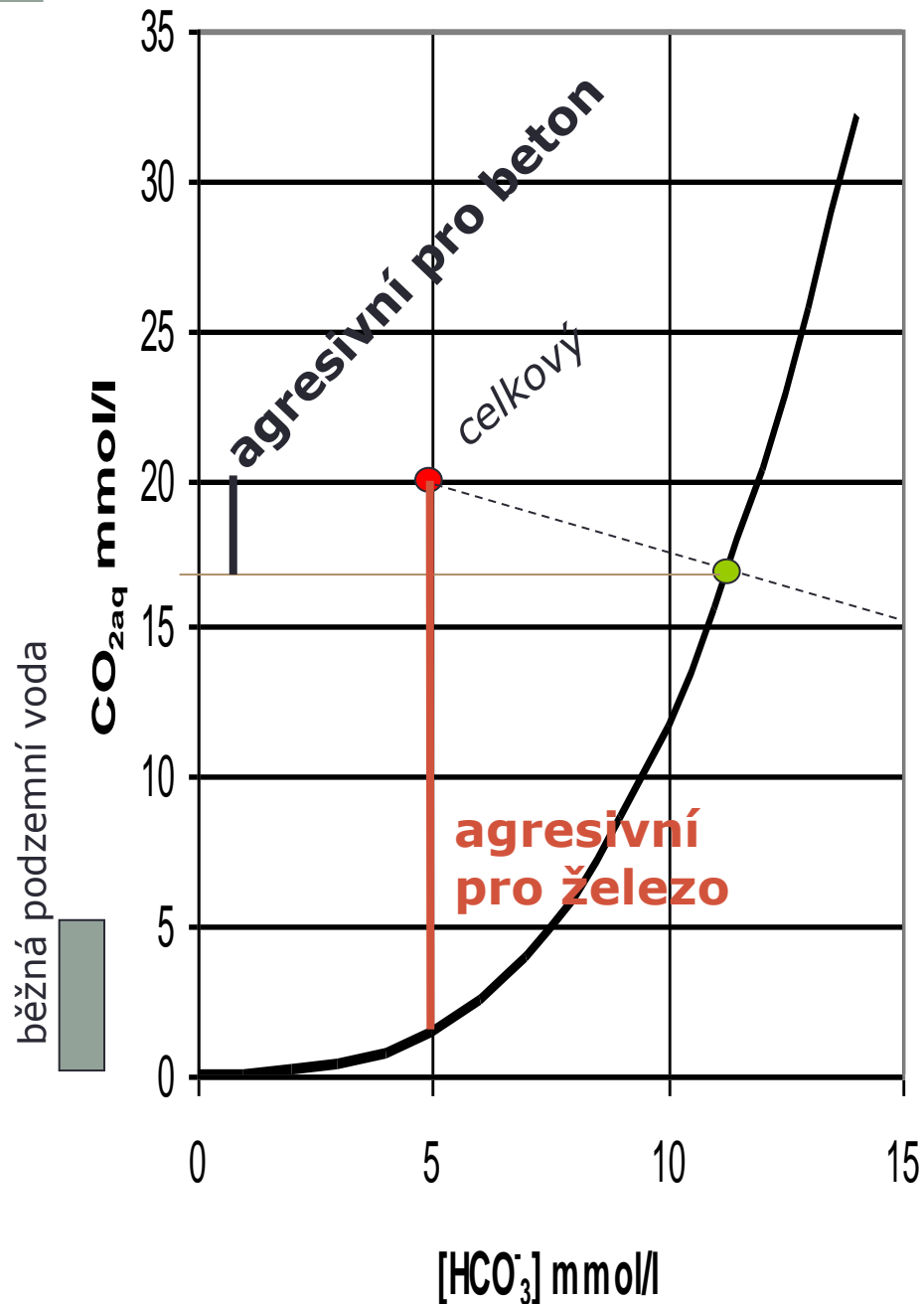
více volného CO_2 než odpovídá rovnováze $\rightarrow$ systém se snaží dosáhnout rovnováhy

	pH	volný $\text{CO}_{2,\text{aq}}$
neagresivní	>6	<0,2 mmol/l
slabě agresivní	6-5,5	0,2-0,9
středně agresivní	5,5-5	0,2-2
silně agresivní	5-4	>2
velmi silně ag.	4-3	

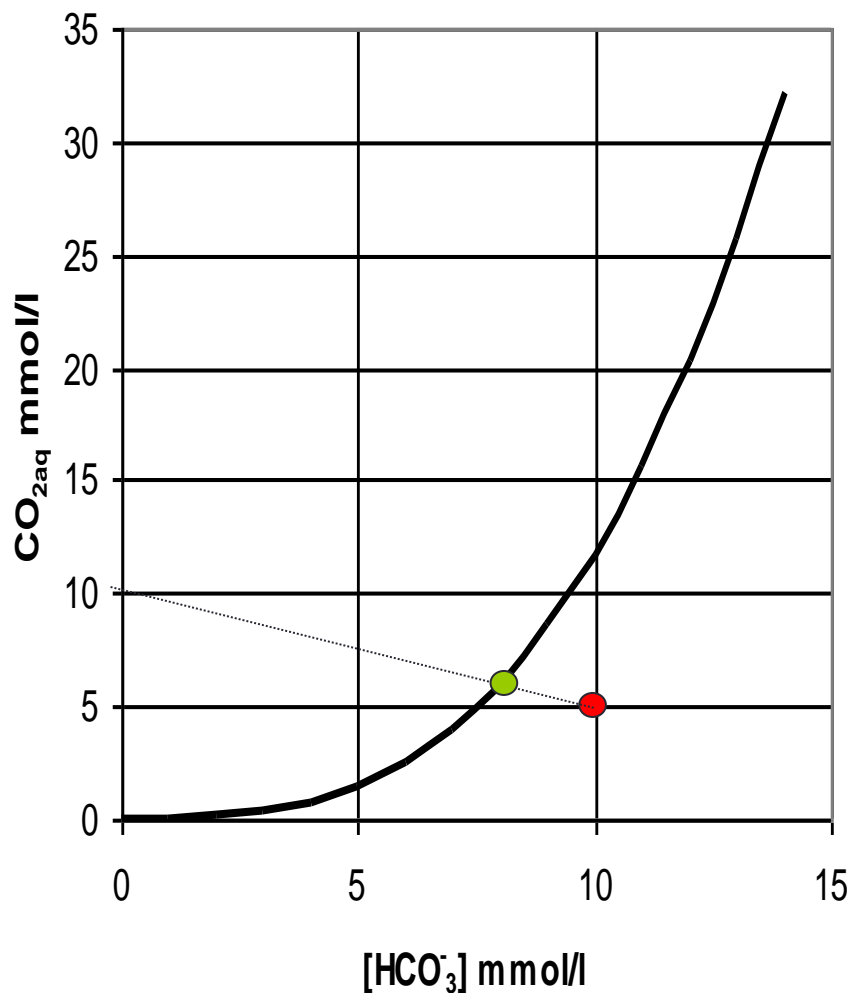
agresivní voda („pro beton“)
rozpouští CaCO_3 :

agresivní pro železo - karbonatce

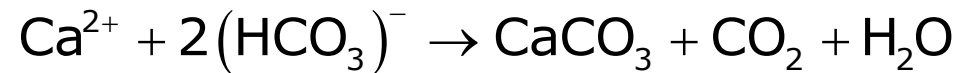
Tvorba vodního kamene

Inkrustující voda:

Nízká koncentrace CO₂, vysoká HCO₃⁻ (přechodná tvrdost)

Vylučuje se CaCO₃

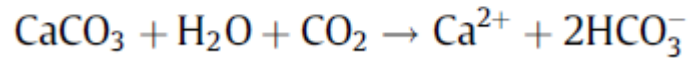
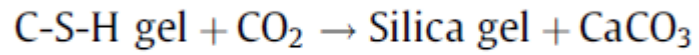
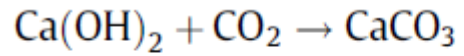
Vliv teploty – vodní kámen zejména na teplosměnných plochách

Působení vody s agresivním CO₂ na beton

- ❑ příležitostné - rozpouští zkarbonatovanou vrstvu (CaCO₃)
- ❑ „doplňování“ Ca²⁺ na povrchu difuzí Ca(OH)₂ z jádra betonu –
- ❑ pokles alkality, rozpad rovnováhy CSH a CAH

- ❑ beton trvale vystavený agresivní vodě – pokrývá se hutnou karbonatovanou vrstvou, která se následně rozpouští
- ❑ proudící voda – neustálý přísun CO₂ – rozklad cementového tmelu
- ❑ agresivní je zpravidla voda měkká – přidává se problém s **vyluhováním**

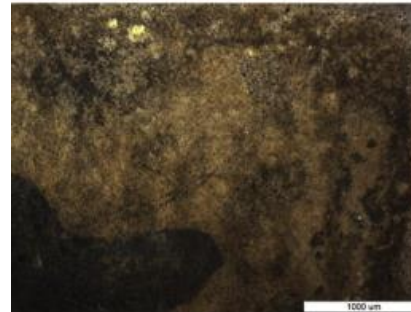
Atak CO₂ nasycené vody na beton:

(a) After 7 days corrosion

(b) Drying after 7 days corrosion

(c) After 28 days corrosion

(d) Drying after 28 days corrosion

(e) After 90 days corrosion

(f) Drying after 90 days corrosion

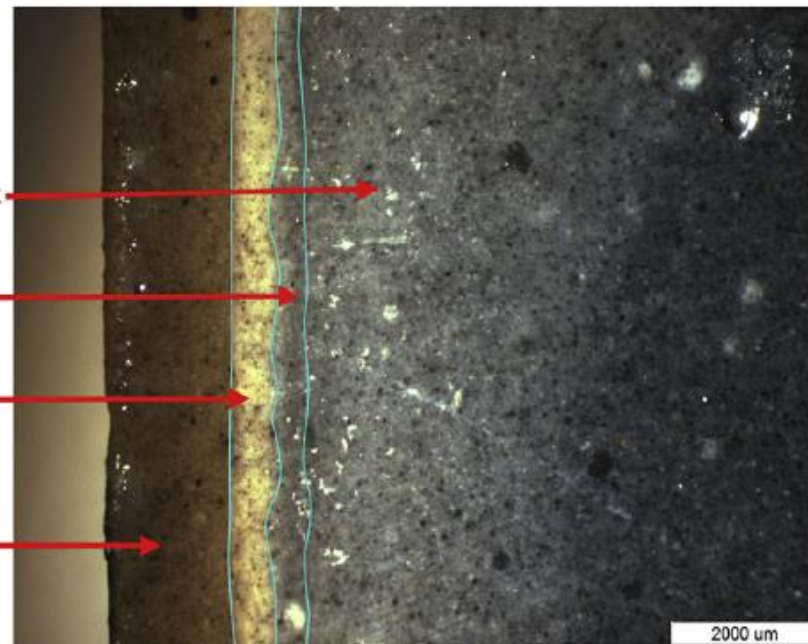
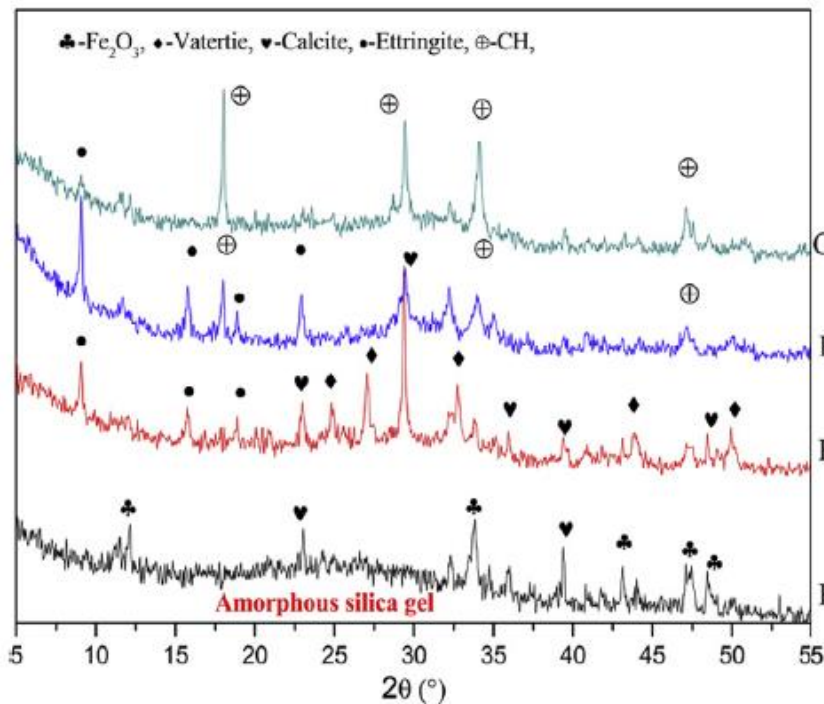
(g) After 180 days corrosion

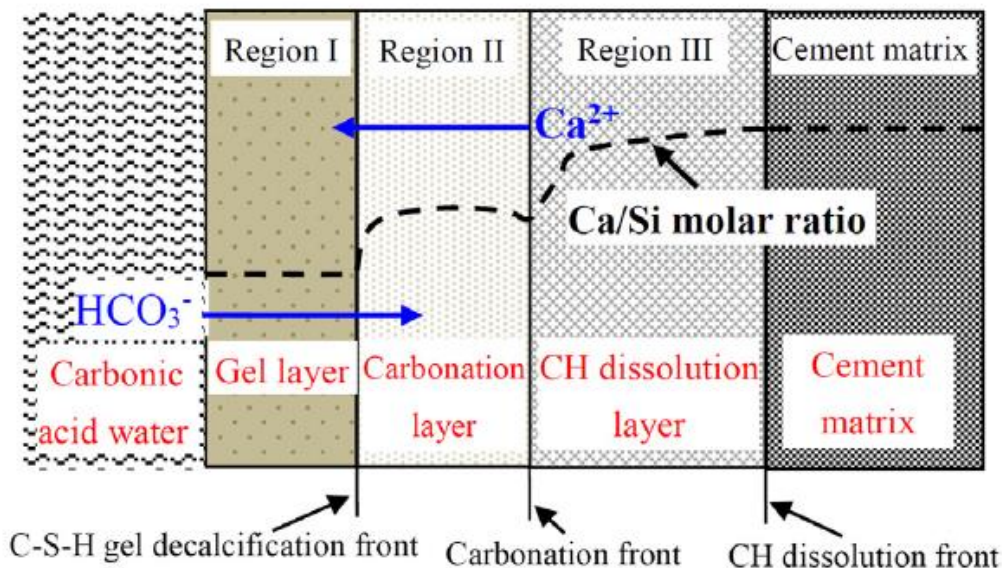
(h) Drying after 180 days corrosion

Fázová analýza:

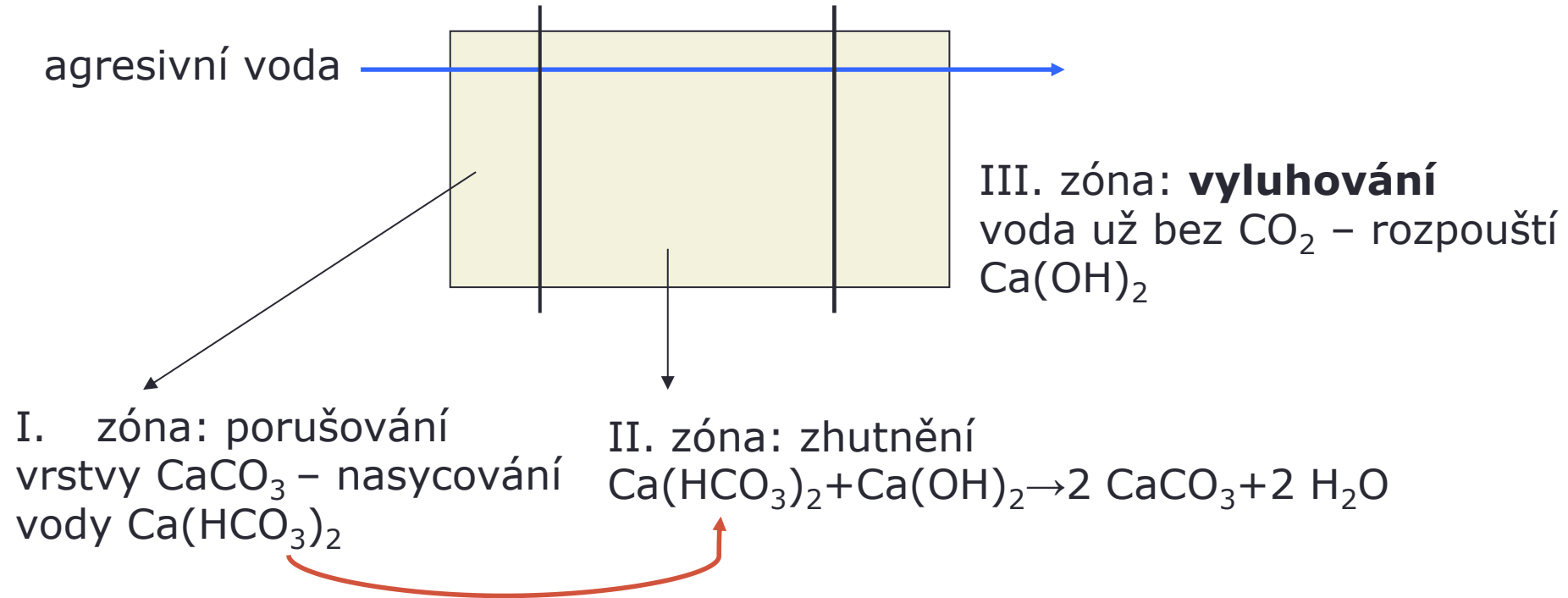

Působení vody s agresivním CO₂ na beton

Působení vody s agresivním CO₂ na beton

voda prosakující konstrukcí pod hydrostatickým tlakem (přehrady, tunely)

Působení vody s agresivním CO₂ na beton

Prevence:

- hydroizolace
- jílová vrstva kolem základů
- asfaltový nátěr
- hlinitanový cement
- **obsypání konstrukce vápencem**

dlouhodobá hladina vody v jeskyni

Srdcová chodba - Jeskyně na Špičáku (Jeseníky)